

1

Gizon-jaleen & eskualdetara gao-ethorri.

Karrika Zharriar bizi nintzelarik, noizetik noizera buruz buru egiten nuen piltzar biltzaile batekin. Matel. ezurak luze eta seko, begiak sartuak, ezur eta larri eta bertzalde zikinak jaya, bidan joatean harras gorputza zabilan kinki kankaka. ^{ezur-utsa} ~~ezur-utsa~~ bezala. Ikustey ninduey guziaz, gizon atze-kabearey arphesia argitzey zey, eta alegeratzey harras bihotza. Hainitz gao-ethorri egina zagon batiaz Ameriketay, bertziay Afrikay ziminketay ibiltzey zey jaun aberats batey muthil. Hango berrey erraitoa gogorke maite zuey, eta huna egun batez Roydate zautan harritzeko gertakaria

Ziminoen ondok zoazilarik Manech, gure piltzar biltzailea eta bere nauia, beltzen herrickka bateay arramantzaz izigavri bat sumaturik, hurbildu zirey, dudarik gabe beltzey zerbeit fai izayey zela. Ez zezaketey hobeki asma. Baina zey jaia !!!

Ez zuten hainitz igurikatu - Beltz bat ezin gehiago itsusia, kankarraiño kutunez bethea, biluzgorri, gorputza gauriraiño dena zivimarra, agertu zey bere iduriko beltz andana bat oydotik: hautarik

lauen, erdian, bi gizon, handiak eta ederak, zango
 besoak estekatuak, beltzak hauk ere bainay ez
 herrihka hartakuey, mota beretik; # hoieri jarrai gizon,
 emazte, eta haur parrasta bat, oihuka eta izkolaka.
^{Dihan} ~~Oyay~~ baten baxterera aileatu zieneay, deyak bildu
 zirey aitz-ondo eder baten azpira, bethi ~~er~~ oihuka eta
 karrasiak: aitz-ondo zuten gizon ezurrez eta buruz
 apaindua.

Orduay sorgina, deney aintzineay etxori zey
 hura, hurbildu zen estekatuak ekarri zewzter gizon
 atzekabeen gaya, eta hekier, haragia miaturik, merkatutay
 chaalketariak aretchiak miatzey duzter bezala, asi zey
 nola nahi bihurrikatzey zela zernahi eskarnio bitchi
 eta itsusirey egitey, dudarik gabe herrihkauey jaiskoey
 othoizter edo hekieri eskerrey bihurtzey zerey ziozkatey
 haragi foriak eta gizenak egori - Forre othoizta
 buruatu ondoan, esku ezkerrez biluetarik artu zuey
 amarratuak zauder gizon hetarik bat, eta ~~ez~~ eskuinay
 nahal ukhaldi batez lephoa moztu - Berehala gizon-
 faleek, (herrihka hartay deyak hala zirey) jauzi egis
 zutey, oraino lurrean harat harat zabilay gorribuzarey
 gainera, hurrey odolaz arphegia garbitu eta ziu-
 zurra busti -

Yadaunik sorginak abantchu fuskatua zuey

gorrhotzila • 6marzteak eta haurrak egura bildurik
eta metaturik, haragiarey erretzera zoaziy, deyak
lorietay: jaia aste.

"Orduay, zioy hiltzar-hiltzailiak, nioy ez niyda-
goy. Ene biotzak ez zezak^{an} jasay holako izigarri-
keria eta berko baten gibelera zokoz-zoko hurbildurik,
tirarey oyeay farri nintzay, beira, harritua, zizpa
eskuetay.

"Ordukotz sorginak gorrrhotza fuskaturik, zaugo,
beso, izterrak metay ezarriak zituey, burua oyeay
gairay, ichuri zuey odol furrustarey erdiay.
Fadurik abia yez higarrey hilgaiarey nahala sartzera,
lagunarey hiltzay eta zathiltzay hay, harritua, egoy
zey atzekabearey hiltzera. Hau ere biluetarik arturik,
zuey ~~ab~~ fada bere nahal zuria harrey buruarey
gairera altchatur^{zuey} ukhaldi ikharagariarey emaiteko.
Baiyay, date, eta ene zizhak egovi zioy ~~h~~ sorginari
mezu ttiki $\frac{1}{2}$ bat; itsusia, foay zey lurrera kasko-
egura hiru fusketan airaturik. Ordu bereay beltz
gurziak, gizon, emazte, haur, deyak ibesi foay zirey
ikharatuak, berutik gajak; ~~ayay~~ ^{oihareay} sartu'ta
oraiyo orey erdi baten buruay hekies karrasieri eta
oihuri ihardestey zioy, sorgina erori zey zoko hartay,
oiharzunak.

4

" Beltz aydana guzia ahararey baster guzietarat
jabaldu eta barriatu zeneay nauia ethevi zitzaiz-
tay, eta tiey arte lechatu oydoay heriotzeari kendu
nion gizona, laster gorte ginen oihan zoko bateay
ikusitzi izigarrikeriaz oraino arras barrituak. Beltza
oydotik jarraitki zitzaunkuy eta gelditu gineneay, ez
zakien yola guri adieraz bere bozkarioa eta eyay
eskerrak - Nauiak uahi zuen bere eskualde tarat
egorri, gizon jaken erremetarik urrun; baiay gairu
gizonak deus ez zuen aitu yahi; ezaguz zuen bere
burharney gaya gateko izitzey zela eta bertzalde
zer yahi sinuz irakusten zaukuy guri jarraitkitze-
ko chedea. Ibrikaldurik, artu giryduy laguntzat
eta bitakatu zey gizon bat izayahala zuhurra,
laugilea eta nauiarey nahia osoki behetzey zuena

" ~~Hona~~ Aspaldi Eskual-Herrira itzulita nahia
bainintzen, nauiari erray nion beltz harrek arras
ougi ordainduko niyduela, uola nuy etchera
gateko gogoa. Hala erray eta hala iy. Beltz
gairuak, nigarrez, ez niyduy uruntzera ^{erretiki} _{utzi}
Egun guziez "Agur Maria" bat erraites diot
Jaiskoarey burari ardieto dezaday harrey zenuay
eguz batez ikusteko grazia" -

- Uztailaren 28as -

Berko Jean, Uruiñarra

(Basses-Pyrénées)